

Cumhuriyet Atatürk ve Aydınlanma Meşalesi...

Tuncay ŞAMDAN

"Eğitimidir ki bir milleti ya özgür,
bağımsız, şanlı, yüce bir toplum
hâlinde yaşatır; ya da esaret ve
sefaletle terk eder."

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

Genel bir ifadeyle Cumhuriyet, egemenliğin bir kişi ya da zümreye değil; toplumun tümüne, yani millete ait olan bir yönetim şeklidir. Egemenliğin halka, gerçek anlamda ait olduğu " Cumhuriyet", demokrasi ile özdeşleşmiş yani; evrensel insan haklarına dayalı, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti yapısıdır.

"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." Sözü, ilk kez I.Millet Meclisi Başkanlık kürsüsünün arkasına asıldığı sırada, egemenlik henüz ulusun değildi. Memleketin her tarafı işgal edilmiş, saraya bağlı çevrelerde ise hâlâ: "Padişahım çok yaşa sesleri yükseliyordu. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." Yazılı tabelayı Millet Meclisi başkanlık kürsüsünün arkasına astıran M. Kemal, bir özlemin gerçekleşmesi uğruna savaşıyordu. Milleti padişahın kulu olmaktan çıkarıp, devletin sahibi ve yurttaşı yapma sürecini başlatıp, laikliğin temelini atıyordu.

Egemenlik ulusun olmalıydı. Fakat, nasıl başarılacaktı bu iş? İlk düşmanı yenecek, yurt topraklarını yabancı çizmesi altında ezilmekten kurtaracaktık. Daha sonra aydınlanma meşalesini yakarak, ulus egemenliğinin vazgeçilmez şartı olan çağdaş uygarlık düzeyine doğru yola çıkacaktık. Rahmetli N. Nadi şöyle diyordu: " Tozsuz, dikensiz, rahat bir yol değildi bu yol. Yüzyıllar boyu ihmal edilmiş, yarı sömürge halinde inim inim inletilmiş halkı eğitmek, onu engelleyen sosyal ve ekonomik zincirleri koparmak ve bu halka öz gücünü gösterme imkânı verecek devrimlere girişmek gerekiyor. "

10-15 yılda tamamlanabilecek bir iş değildi bu. Türkiye'nin geri kalmışlıktan kurtulması, çağımız koşullarına ayak uydurabilmesi ancak ve ancak Atatürk İlke ve devrimlerini içselleştirmiş, Çağdaş ve laik Cumhuriyetin ve demokrasinin erdemlerine inanmış, halka dönük iktidarlarla gerçekleştirilebilirdi.

Güncel ifadeyle "Arap Baharı"na rağmen bulunduğumuz coğrafyadaki birçok ülkenin Ortaçağ karanlığını yaşadığı ve Ortaçağ rejimleriyle yönetildiği günümüzde her şeye rağmen yüzümüzü hâlâ çağdaş uygarlığa dönebiliyor, laikliğin ve demokrasinin nimetlerinden yararlanabiliyorsak bunu Atatürk'e, O'nun devrimlerine ve Cumhuriyet'e borçlu olduğumuzu unutmamalıyız.

Art arda gelen devrimlerin mihenk taşlarından biri olan ve M. Kemal Atatürk'ün "En büyük eserim!" dediği Cumhuriyet'in en büyük kazanımlarından biri, hiç şüphesiz eğitim öğretim alanında yapılan devrimler ve yeniliklerdir.

"Eğitimidir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüce bir toplum hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder." Özdeyişinde de belirttiği gibi, bir milletin gerçek kurtuluşunun ancak ve ancak eğitimle mümkün olduğuna inanan, aynı zamanda iyi bir toplum mühendisi olan ve "Benim asıl kişiliğim öğretmenliğimdir, ben milletimin öğretmeniyim." diyen Atatürk, ekonomik ve toplumsal geriliğimizin ve İmparatorluğun çöküşünün arkasında yatan temel gerçeğin, çağın gereklerine uymayan, bilimsellikten yoksun ve dogmaların hâkim olduğu bir eğitim sisteminden kaynaklandığının bilincindeydi. Bu bağlamda, 1924'te çıkarılan Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği) Kanunu ile medreseler kaldırılmış ve azınlık okulları dâhil tüm okullar Milli Eğitim Bakanlığına bağlanarak demokratik ve laik bir eğitim sisteminin temelleri atılmış, 1928'de Yeni Türk Harfleri'nin kabulü ile de sadece % 8- % 10'u okur yazar olan bir halkın ilköğretim de okullaşma oranı bugün % 96'lara çıkmıştır.

Eğitimciler, Atatürk'ün aydınlanma meşalesini beyninden, yüreğinden ve elinden düşürmeden kendilerine emanet edilen ve ülkemizin geleceği olan çocuklarımızı, Atatürk devrimlerini ve Cumhuriyet'in kazanımlarını içselleştirmiş; akademik anlamda donanımlı, demokrasiye inanan, kendi kültürünü ve diğer kültürleri tanıyan, yabancı dili iyi kullanabilen, duygu ve düşüncelerini açıkça ifade edebilen, araştıran, sorgulayan ve sorunlara çözüm üretebilen, analiz ve sentez yapabilen, özgüvenli, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı " fikri hür, vicdani hür, irfanı hür" bireyler olarak yetiştirmek amacıyla, üzerine düşen toplumsal ve tarihsel görevi, her zaman ve her koşulda en iyi şekilde yerine getirmek için var güçleriyle çalışmak zorundadırlar.